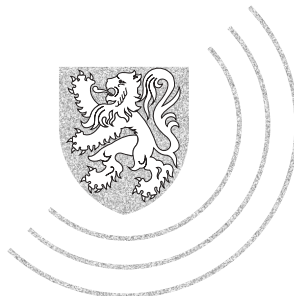

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

9 november 2001

BELEIDSBRIEF

Landbouw

Beleidsprioriteiten 2001-2002

ingediend door de mevrouw Vera Dua
Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw

INHOUD

	Blz.
1 Inleiding	3
2 De belangrijkste uitdagingen	4
2.1 Een maatschappelijk draagvlak voor een toekomstige land- en tuinbouw	4
2.2 De overheveling van bevoegdheden na Lambermont	5
2.2.1 Organisatie van de overheveling van de bevoegdheden	6
2.2.2 De integratie van de nieuwe bevoegdheden in een hertekende Vlaamse land- bouwadministratie	6
2.2.3 De verdere uitwerking van de administratieve vereenvoudiging	7
3 Instrumenten van het beleid	7
3.1 Het VLIF	7
3.2 Afbouw varkenshouderij	11
3.3 Afstemming regelgeving	12
3.4 Communicatie	13
3.5 Evaluatie van het actieplan biologische landbouw	14
3.6 Decreet permanente vorming in land- en tuinbouw	15
3.7 Milieuvriendelijke productiemethoden.	16
3.8 Oprichting Vlaamse Onderzoekseenheid voor Land- en Tuinbouweconomie (VOLT) en Steunpunt Duurzame Landbouw (SDL)	17
3.9 Armoede bestrijding op het platteland – Steun voor de begeleiding van land- en tuin- bouwbedrijven	18
3.10 Steun voor verwerking en afzet van land- en tuinbouwproducten	19
3.11 Mestbeleid	20
3.11.1 Europese context	20
3.11.2 Beheersovereenkomsten	21
3.11.3 Mestverwerking	21
3.11.4 Ammoniakreductie	22
3.11.5 Toekomstvisie	22
3.12 Geïntegreerd Plattelandsbeleid	23
3.13 Het Vlaams Visserij- en Aquicultuurbeleid	24
Prioriteiten van het visserijstructuurbeleid 2002	24
3.14 Overheveling van bevoegdheden	26

1 Inleiding

2002 wordt een belangrijk jaar voor de Vlaamse landbouw. En dit omwille van verschillende redenen.

Eerst en vooral is er de visietekst i.v.m. de toekomstvisie voor een duurzame land- en tuinbouw in Vlaanderen.

Als product van het strategisch project ‘Duurzame Landbouw’ dat op mijn vraag door de administratie land- en tuinbouw wordt opgezet, wordt deze tekst de basis van de te voeren discussie.

De vraag die hier gesteld wordt, zowel in het Vlaams Parlement als in de publieke opinie, is welk soort land- en tuinbouw wij voor de toekomst willen behouden en/of stimuleren.

Ik hecht enorm veel belang aan het maatschappelijk draagvlak dat door deze discussie zal worden gecreëerd. Het zal immers bepalend zijn voor het beleid dat in Vlaanderen – niet alleen in het beleidsdomein landbouw – gevoerd zal worden.

Bovendien zal het zijn zekere invloed hebben op de standpunten die op het Belgische, Europese en internationaal niveau geformuleerd zal worden.

Een tweede belangrijk feit is de overheveling van een groot aantal landbouwbevoegdheden naar de gewesten toe.

Heel concreet betekent dit dat een coherenter beleid mogelijk wordt, maar vooraleer hiertoe over te gaan, zal het een hele opgave zijn om de overheveling in 2002 tot een goed einde te brengen.

Vooraleer omdat overheveling van middelen en personeel zo moet gebeuren dat de continuïteit niet in het gedrang komt. Voorwaarde is hiervoor een duidelijke afbakening van bevoegdheden.

Gezien deze operatie pas de laatste maanden kon worden voorbereid is de optie om het volgende jaar als een echt overgangsjaar te bekijken de enig mogelijke keuze.

Dit betekent in elk geval geen grote wijzigingen in beleid voor 2002.

In het raakvlak met het beleidsdomein Leefmilieu zijn er twee voor de landbouw zeer belangrijke dossiers te beslissen.

Vooreerst de afbakening van de kwetsbare zones op basis van de resultaten van het watermeetnet: de Europese Commissie eist dat er eind 2001 een beslissing genomen wordt. Ten tweede de afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) met aanduiding van hoe en wanneer landbouwers met bedrijven en/of percelen in dit nieuwe aangeduide gebied kunnen inspelen op de instrumenten die zullen aangereikt worden om dit VEN te realiseren met respect voor de landbouwers die er vandaag hun inkomen realiseren.

De belangrijke uitdagingen die hierboven zijn vermeld zullen geenszins mijn beleid van de vorige jaren in het gedrang brengen. Integendeel.

De heroriëntering van het beleid via de Vlaamse instrumenten begint nu pas vruchten af te werpen.

De overheveling van bevoegdheden en de verdere integrale aanpak met de beleidsdomeinen milieu en natuur moeten het proces van verwevenheid van functies binnen de land- en tuinbouw versnellen.

Het moet duidelijk zijn dat deze beleidsbrief de weergave is van de visie van de functioneel bevoegde minister en basis vormt van een debat in het Vlaams Parlement. In voorkomend geval zullen de uitvoeringsmaatregelen aan de Vlaamse regering of het Vlaamse Parlement worden voorgelegd.

2 De belangrijkste uitdagingen

2.1 Een maatschappelijk draagvlak voor een toekomstige land- en tuinbouw

Het strategisch project duurzame landbouw heeft een visie voor de toekomst van land- en tuinbouw geformuleerd.

Doel is het maatschappelijk debat rond duurzame landbouw op gang te brengen. De maatschappij moet duidelijk maken welke soort land- en tuinbouw in Vlaanderen een toekomst heeft en op welke manier welke maatregelen genomen moeten worden om de leefbaarheid van onze bedrijven te garanderen.

In mijn beleidsnota en beleidsbrieven is de vertaling terug te vinden van wat ik op vlak van duurzame landbouw wil bereiken.

Minstens even belangrijk is wat de samenleving belangrijk vindt en hoe de land- en tuinbouwers zelf hierop reageren.

Om deze discussie op gang te trekken werd onder impuls van de ALT en onder begeleiding van een stuurgroep door de professoren Reheul (RUG) en Matthijs (KUL) in samenspraak met Joris Relaes (ALT) een visietekst opgesteld die de elementen voor discussie aangeven. Deze tekst werd overgemaakt aan het Vlaamse Parlement zodanig dat het officiële debat kan starten.

Deze tekst is zeker geen eindpunt. Integendeel ! In de visie worden twee sporen aangereikt. Het eerste spoor is geschikt voor de grondgebonden bedrijven. Het tweede spoor reikt een uitweg aan voor kapitaalsintensieve en weinig grondgebonden bedrijven.

Belangrijk is ervoor te zorgen dat de boer als zwakste schakel in het productieproces niet de dupe wordt van de opgelegde milieu- en kwaliteitsnormen én dat de 2 sporen die aangereikt worden elkaar niet tegenwerken.

Om te overleven moet de land- en tuinbouw werken binnen een maatschappelijk aanvaard draagvlak. Op vraag van de samenleving boert de Vlaamse landbouwer straks in een omgeving waarbij duurzaamheid vooropstaat. Dit betekent dat hij op zoek moet gaan naar een evenwicht tussen de economische, de ecologische en de sociale factoren van zijn productieproces, binnen de grenzen van bestaande regelgeving. Bovendien zien we deze regelgeving een dynamisch leven leiden waarbij de eisen naar voedselkwaliteit, basismilieukwaliteit, dierenwelzijn, mee variëren met de bestaande kennis en maatschappelijke trends. Het is te verwachten dat welvarende dichtbevolkte gebieden zoals Vlaanderen bij de koplopers zullen zijn om b.v. normen voor basismilieukwaliteit steeds verder uit te bouwen. Hierdoor stijgt onze kostprijs wellicht sneller dan elders, wat concurreren op de wereldmarkt bemoeilijkt, waardoor de hierboven gestelde kernvraag weer opduikt: ‘Wil onze samenleving een duurzaam productieproces honoreren, en zo ja, hoe?’.

Op korte termijn is het wellicht utopisch ervan uit te gaan dat de wereld dit model zal navolgen, waardoor we competitief blijven achterlopen. Vanuit zo’n visie is het verdedigbaar dat men zich voornamelijk richt op de lokale markt met specifieke en kwalitatief sterke producten die met de wereldproducten wedijveren op een ander niveau dan het prijsniveau. En/of dat men zich richt op verbreding met de steun van de hele samenleving. Op langere termijn echter, kan het vóórlopen in duurzaamheid een sterk punt worden.

2.2 De overheveling van bevoegdheden na Lambermont

Met het Lambermontakkoord worden o.a. de landbouwbevoegdheden op beleidsniveau grondig herschikt rond twee belangrijke polen:

- op **federaal** vlak worden alle bevoegdheden in verband met **voedselveiligheid** ondergebracht in het nieuwe voedselagentschap (het FAVV);
- de **andere landbouwbevoegdheden** worden overgeheveld naar de **regio's**.

Het economische landbouwbeleid, met inbegrip van de prijs- en inkomenssteun, sommige aspecten van het kwaliteitsbeleid en alles wat te maken heeft met onderzoek en ontwikkeling in de landbouw zal vanaf 1 januari 2002 volledig in regionale handen zijn.

Dat het de **Vlaamse regering** menens is met de **uitbouw van een volwaardig regionaal landbouwbeleid** is gebleken uit het aanvullend regeerakkoord, dat naar aanleiding van de overheveling van de nieuwe bevoegdheden is afgesloten en waarvan een substantieel deel gewijd is aan het landbouwbeleid. Ik citeer een aantal belangrijke krachtlijnen:

- de overheveling van de landbouwbevoegdheden moet resulteren in een meer rechtszekere en duurzame landbouw op economisch, ecologisch en sociaal vlak;
- om de overheveling vlot te laten verlopen werd beslist om een tijdelijke opdrachthouder aan te stellen, die het integratieproces zal begeleiden;
- de administratieve vereenvoudiging in de landbouw wordt versneld uitgevoerd naar één basisformulier met één uniek identificatienummer voor de landbouwer;
- de volledige regionalisering van de bevoegdheden aangaande de visserij zal toelaten om een coherent, Vlaams zeevisserijbeleid te voeren, gebaseerd op de economische band, de responsabilisering van de sector op het vlak van quotabeheer en de ondersteuning van duurzame visserij.

Alle maatregelen en middelen worden genomen om de continuïteit in de land- en tuinbouwsector te waarborgen. Als Vlaams minister van landbouw zal ik verder invulling geven aan de bepalingen van het aanvullend regeerakkoord. Ik heb daarbij de volgende **beleidsprioriteiten** gesteld:

- een goede doch snelle organisatie van de overheveling van bevoegdheden, mensen en middelen;
- het garanderen van de continuïteit van de vertegenwoordiging van de lidstaat op het Europese niveau door maximaal Vlaams- Waals overleg;
- de integratie van de nieuwe bevoegdheden in een hertekende Vlaamse landbouwadministratie, conform de visie m.b.t. het Beter Bestuurlijk Beleid;
- de verdere uitwerking van de administratieve vereenvoudiging.

Ik wil op elk van deze prioriteiten een korte verduidelijking geven:

2.2.1 Organisatie van de overheveling van de bevoegdheden

De klanten van het nieuwe departement Landbouw mogen tijdens de overgangsfase geen of toch zo weinig mogelijk last ondervinden van de omschakeling. Vooral het hele systeem waarmee de inkomenssteun (de premieregelingen) aan de individuele landbouwer wordt uitbetaald moet vlot blijven draaien.

De overheveling wordt een moeilijke klus en er zal keihard moeten worden gewerkt om de nieuwe structuur vanaf 1 januari 2002 te laten functioneren. Momenteel wordt er intensief overlegd in werkgroepen waarin zowel de regionale als federale administraties vertegenwoordigd zijn. Eind oktober moeten de laatste onduidelijkheden worden weggewerkt en het tijdspad voor de uitvoering worden vastgelegd.

Een interministeriële conferentie Landbouw zal dan de laatste discussiepunten uit de weg ruimen.

De continuïteit van de vertegenwoordiging van België op het Europese niveau

In de discussie rond de regionalisering van landbouw werd dikwijls het argument aangehaald dat België in de nieuwe constellatie haar stem in Europa dreigt te verliezen. Dit zal niet het geval zijn en we zullen moeten bewijzen dat de nieuwe constellatie werkt. Mijn collega ministers uit de andere regio's en ikzel gaan ervan uit dat inzake Eu-beleid het gemeenschappelijk belang moet primeren op het regionaal belang. Ik ben er van overtuigd dat de samenwerking met de andere regio's en het federale niveau verder in een positief klimaat kan verlopen.

Voorts zullen regionale ambtenaren deelnemen aan de vergaderingen van de verschillende beheerscomités, zodat daar de Vlaamse specificiteit voldoende kan aan bod komen.

De basis daarvoor zal vastgelegd worden in samenwerkingsakkoorden, zowel tussen federaal en regionaal, als tussen de regio's.

2.2.2 De integratie van de nieuwe bevoegdheden in een hertekende Vlaamse landbouwadministratie

De overheveling van de landbouwbevoegdheden valt samen met de uitwerking van het project "Beter Bestuurlijk Beleid". Met dit project zet de Vlaamse regering een nieuwe stap in het uitbouwen van een moderne, slagvaardige en beleidsondersteunende administratie. Ik wil van deze kans gebruik maken om voor de Administratie voor Land- en Tuinbouw een nieuwe structuur uit te tekenen, die aan de krachtlijnen van het project voldoet.

In de hertekende administratie zullen ambtenaren afkomstig van het Federale niveau (de Directoraten – generaal van het departement, maar ook van het CLO en het CLE) hun plaats vinden tussen de ambtenaren van de ALT. Zij worden reeds volop bij deze discussie betrokken zodat zij mee kunnen denken over de nieuwe structuren en hun inhoud.

2.2.3 De verdere uitwerking van de administratieve vereenvoudiging

We moeten er alles aan doen om de papierwinkel, waarmee onze boeren dagelijks te maken krijgen, doorzichtiger en eenvoudiger te maken.

Wij willen één loket maken, met één identificatienummer voor elke boer. Dit is trouwens een voordeel van de regionalisering: doordat de meeste papieren vanuit de toekomstige Vlaamse administratie vertrekken wordt het gemakkelijker om te stroomlijnen. De toekomstige structuur van het departement Landbouw zal daarop afgestemd zijn.

De administratieve vereenvoudiging en het Beter bestuurlijk beleid moeten leiden tot een 1-loketsysteem voor land- en tuinbouwers.

Gezien de interactie met de regionalisering zal dit proces mee opgenomen worden in de verdere uitbouw van de nieuwe landbouwadministratie.

3 Instrumenten van het beleid

3.1 Het VLIF

Algemeen

Met de goedkeuring van de nieuwe VLIF-regelgeving op 24 november 2000 en de publicatie op 14 februari 2001 in het Belgisch Staatsblad werd een belangrijke stap gezet in de heroriëntering van het investerings- en vestigingsbeleid t.a.v. de Vlaamse land- en tuinbouw. De voornaamste doelstellingen van dit beleid, dat uitgaat van een gewijzigde visie op de landbouw tegen de achtergrond van Agenda 2000, worden hierna in herinnering gebracht:

- de Vlaamse landbouw in alle opzichten duurzamer maken;
- via het investeringsbeleid een bijdrage leveren tot het oplossen van de problematiek inzake leefmilieu, hygiëne en welzijn van de dieren, inzake kwaliteit van de producten, inzake het toepassen van niet duurzame productiemethodes, inzake het terugdringen van risicovolle en sociaal niet verantwoorde landbouw;
- het aandeel van de economische activiteit op het landbouwbedrijf in het geheel van economische activiteiten op het platteland behouden en indien mogelijk versterken;
- de landbouwers in staat stellen de structuur van hun bedrijf permanent aan te passen aan de gewijzigde maatschappelijke, economische, ruimtelijke en milieucontext;
- de landbouw niet economisch en sociaal marginaliseren. De economische levensvatbaarheid van de bedrijven blijft een centraal gegeven.

Met het oog op de realisatie van deze doelstellingen werden een aantal opmerkelijke accentverschuivingen in het investeringsbeleid doorgevoerd met gedifferentieerde steun (naar exploitanten, vorm van de steun, speculatie, productiewijze) waardoor bepaalde activiteiten gestimuleerd worden en andere ontmoedigd. Een kort overzicht:

- openstellen van de regelgeving voor landbouwers in bijberoep;
- naast rentesubsidie wordt ook steun gegeven onder vorm van kapitaalpremies;
- steun voor investeringen gefinancierd met eigen middelen;
- bepaalde investeringen worden extra aangemoedigd. De investering staat centraal en op basis van een aantal criteria (in verband met de aard en het doel van de investering) wordt 40, 30, 20 of 10 % steun verleend;

- respect voor het leefmilieu en dierenwelzijn staat centraal bij het onderzoek naar de mogelijkheden voor steunverlening;
- er is een vestigingspremie ingevoerd;
- personen die zich vestigen als bestuurder van een rechtspersoon door de overname van aandelen kunnen eveneens vestigingssteun verkrijgen;
- landbouwers worden actiever betrokken bij de steunverlening en kunnen zelf een investeringspremie aanvragen;
- kredietinstellingen dragen meer verantwoordelijkheid bij de financiering van investeringen via het verminderen van de maximale overheidswaarborg tot 80 %;
- steun voor investeringen is onafhankelijk van de wijze van financiering. Bij de vestigingssteun blijft de financiering wel belangrijk;
- de regelgeving werd eenvoudiger en transparanter;
- steun aan de intensieve veehouderij wordt teruggeschroefd.

Eerste balans nieuwe regelgeving

Vertrekkend van de vaststelling dat het teweegbrengen van een structurele evolutie in de landbouwsector een proces is van middellange of lange termijn, dient thans voor een aantal nieuwe maatregelen afgewacht in welke mate de land- en tuinbouwers hierop zullen inspelen. De traagheid heeft te maken met de aard van de productie, de reflectiefase die de aanpassing voorafgaat, de voortdurende onzekerheid in de sector en de vaststelling dat het investeringsbeleid slechts één factor is die een invloed heeft op de investeringsbereidheid van de land- en tuinbouwers. De algemene economische conjunctuur, het ruimtelijk beleid en het beleid op vlak van leefmilieu zijn minstens even bepalend.

Eén aanpassing heeft alvast wel een belangrijke invloed gehad op het aantal aanvragen om steun. Uit de eerste cijfers voor 2001 blijkt dat 44 % van het aantal aanvragen betrekking heeft op investeringen die volledig gefinancierd werden met eigen middelen. Deze aanvragen zijn slechts goed voor 19 % van het investeringsvolume. Het relatief grote belang van deze aanvragen houdt verband met de overgangsperiode die voorzien was voor het indienen ervan. Verwacht wordt dat het belang van de investeringen gefinancierd met eigen middelen, zal dalen.

Via een paar cijfers wordt de invloed van het nieuwe beleid op de concrete steunverlening geïllustreerd.

Het jaar 2000 was voor de indiening van VLIF-dossiers een overgangsjaar. Er werden slechts 1845 aanvragen ingediend. Hiermee was een kredietvolume van 5,5 miljard BEF gemoeid en een investeringsvolume van 6,2 miljard BEF.

Van de 6,2 miljard BEF investeringen komt ongeveer 89 % in aanmerking voor een of andere vorm van steun. De verdeling tussen investerings- en vestigingssteun is als volgt:

- 76 % komt in aanmerking voor investeringssteun. Ongeveer 6 % van deze investeringen houdt specifiek verband met de verbreding, diversificatie, biologische landbouw of is zeer specifiek op de verbetering van het leefmilieu gericht en geniet zodoende van 40 % steun;
- 13 % komt in aanmerking voor vestigingssteun. Het luik vestigingssteun blijft hiermee qua volume wel gevoelig onder de verwachtingen.

In de eerste acht maanden van 2001 werden 3063 nieuwe aanvragen om steun geregistreerd. Hiermee was een kredietvolume van 7,0 miljard BEF gemoeid en een investeringsvolume van 8,5 miljard BEF.

Van de 8,5 miljard BEF investeringen komt ongeveer 96 % in aanmerking voor een of andere vorm van steun. De verdeling tussen investerings- en vestigingssteun is als volgt:

- 81 % komt in aanmerking voor investeringssteun. Ongeveer 7 % van deze investeringen houdt specifiek verband met de verbreding, diversificatie, biologische landbouw of is zeer specifiek op de verbetering van het leefmilieu gericht;
- 15 % komt in aanmerking voor vestigingssteun.

Een vergelijking tussen 2000 en 2001 leert dat de doelgroep quasi geen aanvragen meer instuurt voor investeringen waarvoor geen steun kan verkregen worden en dat er een positieve houding is t.a.v. het uitvoeren van investeringen die specifiek verband houden met de verbreding, diversificatie, biologische landbouw en de verbetering van het leefmilieu.

Ook op budgettair vlak was 2000 een overgangsjaar. De dossiers die in dat jaar goedgekeurd werden brengen 1,227 miljard BEF uitgaven mee ten laste van het VLIF. Inclusief andere uitgaven (installatiepremies, waarborgen, herzieningen) werden voor 1,321 miljard BEF vastleggingen gedaan op het budget van 2000 of 57,72 % van de voorziene machtiging. Aangezien de eerder beperkte aanwending van de budgetten rechtstreeks het gevolg was van de laattijdige goedkeuring van de nieuwe VLIF-regelgeving werd een overdracht van de resterende budgetten verkregen naar 2001. Aangezien de inspanningen op het vlak van dossierbehandeling in 2001 nog niet van aard zijn om de opgelopen achterstand in 2000 volledig weg te werken, dringt een herhaling van de overdracht van de resterende budgetten naar 2002 zich op.

Verwachte acties

De voornaamste opdracht voor het komende jaar bestaat er in uitvoering te geven aan de maatregelen en de Vlaamse land- en tuinbouw zodoende van de rechten te laten genieten die de nieuwe regelgeving opent. Dit neemt niet weg dat rond een aantal aspecten van de regelgeving bijstellingen en / of acties kunnen verwacht worden.

Leefmilieu en dierenwelzijn

In het geheel van de investeringen valt op dat er weinig direct geïnvesteerd wordt in dierenwelzijn. Om die reden is een aanpassing van de regelgeving die meer oog heeft voor deze problematiek en waarbij er ondermeer een wijziging van het steunvolume voor investeringen in dierenwelzijn komt, noodzakelijk.

Huisvestingssystemen voor melkvee en varkens waarbij het aspect dierenwelzijn van primordiaal belang is, zullen met extra steun aangemoedigd worden.

Op het vlak van leefmilieu zal, anticiperend op verwachte wijzigingen in VLAREM, verhoogde steun verleend worden voor stallen en technieken waarmee voldaan wordt aan criteria i.v.m. ammoniakemissiereductie.

Eerste installatie

Op de ruime mogelijkheden om steun te genieten bij de vestiging als landbouwer(ook in bijberoep) is maar beperkt ingespeeld. Deze maatregel dient zodoende extra onder de aandacht van de doelgroep gebracht en er dient nagedacht over het aantrekkelijker maken van deze maatregel die speciaal gericht is op het behoud van de arbeidsplaatsen in de sector en de instandhouding van (potentieel) levensvatbare bedrijven.

Glastuinbouw

Vertrekkend bij vragen vanuit de glastuinbouwsector naar aanpassingen van het investeringsbeleid t.a.v. deze sector, zal een onderzoek gevoerd worden met als objectief de economisch optimale schaalgrootte van de bedrijven aan te geven in de actuele productie- en marktomstandigheden van de diverse subsectoren (glasgroenten, glassierteelt, azaleabedrijven e.a.).

De resultaten van het onderzoek moeten het mogelijk maken met kennis van zaken beslissingen te nemen over eventuele aanpassingen van het investeringsbeleid t.a.v. de glastuinbouwsector parallel met een bijsturing van het structuurbeleid.

De studie zal op korte termijn uitgevoerd worden en volgende onderwerpen zullen aan bod komen:

- de relatie tussen de inkomensvorming en de schaalgrootte van de bedrijven;
- de relatie tussen de inkomensvorming en de veroudering van de bedrijven, gekoppeld aan de omvang van de investeringen op de bedrijven;
- de relatie tussen de inkomensvorming en het niveau van de energiekosten op de bedrijven;
- de minimale capaciteiten waarover de bedrijfsleiders moeten beschikken op deze bedrijven;
- de behoefte aan (vreemde) arbeidskrachten op deze bedrijven en de problematiek die hiermee samengaat;
- de concurrentiepositie van het gespecialiseerd glastuinbouwbedrijf in Vlaanderen vnl. ten opzichte van het gespecialiseerd glastuinbouwbedrijf in Nederland.

Evaluatie

Andere aanpassingen van de regelgeving zullen zich mogelijk opdringen bij het uitvoeren van een evaluatie van de maatregelen vervat in de nieuwe VLIF-regelgeving overeenkomstig de beslissing van de Vlaamse regering. Bijzondere aandacht zal alleszins gaan naar het vereenvoudigen van de werking bij een sterk toegenomen aantal aanvragen voor vaak relatief beperkte investeringen.

Uitbetaling steun

In de nieuwe regelgeving werd bepaald dat de kapitaalpremies in 5 gelijke delen zouden worden uitbetaald, gespreid over de 5 jaren volgend op de investering, na het beëindigen van de investering en na controle van de investeringsbewijzen.

In de fase gekomen van de uitbetaling van de premies zullen maatregelen genomen worden om dit efficiënt te laten verlopen. Om die reden:

- zal de uitbetaling van premies kleiner dan 1.000 euro (40.000 BEF) in één keer gebeuren;
- zullen andere wijzigingen in het vooropgestelde betalingssysteem (zoals de betaling van voorschotten) afhankelijk zijn van een evaluatie.

Waarborgverlening

In tegenstelling tot de algemene beeldvorming waarbij steeds gesteld wordt dat de land- en tuinbouwsector het financieel zeer moeilijk heeft, worden er relatief weinig kredieten met VLIF-waarborg opgezegd door de banken. Bijgevolg stijgt het uit te betalen bedrag aan VLIF-waarborg niet de laatste jaren.

Dit neemt niet weg dat elk geval van gedwongen stopzetting een persoonlijk drama is voor de betrokken land- of tuinbouwer. Het voorkomen van falingen zal dan ook verder de aandacht van de Vlaamse overheid krijgen door de ondersteuningsmaatregelen voor bedrijfsbegeleiding te behouden en zelfs te versterken.

Informatica

Aangezien het VLIF ook nogal wat gegevens verzamelt bij de land- en tuinbouwers, staat het VLIF open voor vernieuwingen die voortspruiten uit het belang dat de Vlaamse overheid hecht aan e-government in het algemeen en aan een enig landbouwloket in het bijzonder. De gegevensuitwisseling tussen de kredietinstellingen en het VLIF verloopt steeds meer op een geïnformatiseerde manier.

3.2 Afbouw varkenshouderij

Op 9 maart 2001 keurde de Vlaamse regering het decreet tot regeling van de vrijwillige, volledige en definitieve stopzetting van de productie van alle dierlijke mest, afkomstig van één of meerdere diersoorten goed. Op 20 april 2001 werd het uitvoeringsbesluit bij dit zgn. stopzettingsdecreet door de Vlaamse regering definitief goedgekeurd waarmee de tussenkomst voor de afbouw van de Vlaamse varkensstapel voor de aanvragen ingediend in de periode 1 mei tot 30 juni 2001 werd geregeld.

Het decreet heeft als doelstelling een financiële vergoeding uit te keren aan landbouwers die vrijwillig, volledig en definitief een einde stellen aan het opkweken van een bepaalde diersoort, waarvoor zij een rechtsgeldige milieuvergunning hebben. Het decreet is algemeen opgesteld en laat de Vlaamse regering toe de toepassing van het decreet te beperken tot bepaalde diersoorten, bepaalde gebieden (bijvoorbeeld kwetsbare gebieden) en het tijdstip van indiening van de aanvraag (de inschrijvingsperiode). Dit betekent dat, in functie van de beschikbare middelen of in functie van een gebiedsgericht beleid, prioriteiten kunnen gesteld worden.

Op de begroting 2001 is 1 miljard frank (24,79 meuro) ter beschikking gesteld voor de uitvoering van het stopzettingsdecreet. Het uitvoeringsbesluit is beperkt tot de varkenshouderij gelet op de omvang van de mestproblematiek verbonden met deze sector. Landbouwers die vrijwillig, volledig en definitief wensen te stoppen met het houden van varkens kunnen een vergoeding bekomen voor de gederfde inkomsten.

Om redenen van eenvoud en transparantie is de voorkeur gegeven aan het uitbetalen van een vergoeding per dierplaats vastgesteld op 117,5 euro (4.740 BEF) voor mestvarkens en 389,70 euro (15.720 BEF) voor zeugen en beren.

Bij het bepalen van de vergoeding werd uitgegaan van het inkomensverlies en abstractie gemaakt van de investeringen. Er wordt trouwens niet geëist dat de desbetreffende stallen afgebroken worden.

Bij deze regelgeving worden navolgende uitgangsprincipes gehanteerd:

- de opkoopregeling wordt beperkt tot varkens en betreft een volledige stopzetting van de varkenshouderij op individuele landbouwbedrijven, gedeeltelijke stopzettingen komen niet in aanmerking voor vergoeding;
- het aantal te vergoeden varkens is afhankelijk van het aantal aanwezige varkens volgens de mestbankaangifte van het jaar van indiening van de aanvraag en beperkt tot de aantal varkens voor de vaststelling van de nutriëntenhalte;
- de opkoopregeling is 100% gebaseerd op vrijwillige participatie;
- de milieuvergunning dient te worden ingeleverd of te worden ingekort zodat geen enkele varkensplaats nog vergund is op het betreffende bedrijf;

- tot 10 jaar na het jaar van de stopzetting kan geen vergunning worden bekomen die zou leiden tot verhoging van de mestproductie of tot nieuwe mestproductie;
- de nutriëntenhalte voor het gedeelte varkens vervalt;
- aanvragen die voor goedkeuring in aanmerking komen, maar niet kunnen behandeld worden omwille dat voorziene begrotingskredieten onvoldoende zijn, worden als eerste behandeld in eerstvolgende (extra) periode.

De regelgeving varkensafbouw refereert naar een driesporenbeleid waarbij het probleem van de mestoverschotten aangepakt wordt tot realisatie van een daadwerkelijke verbetering van de milieukwaliteit en dit door maatregelen aan de bron, een oordeelkundige bemesting en mestverwerking.

Het mestoverschot in Vlaanderen bedroeg in 2000 : 66 miljoen kg N en 36 miljoen kg P_2O_5 .

Bij het driesporen beleid is uitgegaan van de veronderstelling dat:

- 50% van het probleem zal moeten worden opgelost via mestverwerking;
- 25% van het probleem via oordeelkundige bemesting en emissiearme aanwending;
- 12,5% via betere voederreconversie en
- 12,5% van het probleem via afbouw van de veestapel, waarvan 10% via sociale begeleide afbouw (stopzettingsvergoeding).

Om de mestoverschotten met 10% te laten verminderen door een sociaal begeleide afbouw van de varkensstapel (stopzettingsvergoeding) dient de maatregel in 2002 en 2003 verder gezet.

Met de 1 miljard BEF(24,79 meuro) voor 2001 kunnen volgens de ingediende aanvragen 12.000 zeugen en 171.000 mestvarkens afgebouwd worden wat overeenstemt met een vermindering van de P_2O_5 productie met 1,28 miljoen kg en met 2,51 miljoen kg N, wat t.o.v. de totale overschotten een aandeel is van 3,5 %.

Om het vooropgesteld doel te bereiken, 10% van de mestoverschotten verminderen met sociaal begeleide afbouw, zal het nodig zijn ook in 2002 en 2003 de nodige budgettaire middelen ter beschikking te stellen. Gelet op het groot respons dat de varkenshouders gegeven hebben op het uitvoeringsbesluit, is het verantwoord en nodig deze maatregel minstens in 2002 te verlengen. Tijdens de indieningsperiode van 1 mei tot 30 juni zijn 880 aanvragen ingediend, deze aanvragen vertegenwoordigen 300.900 mestvarkens en 21.090 zeugen of omgerekend 2,26 miljoen kg P_2O_5 en 4,41 miljoen kg N, d.w.z. 6,2 % van de totale overschotten. Dien ten gevolge zal van de ter beschikking gestelde middelen in 2002 reeds 0,7 miljard BEF (17,35 meuro) besteed dienen te worden aan niet behandelde aanvragen van 2001.

3.3 Afstemming regelgeving

De bestaande wetgeving wordt ontwikkeld vanuit verschillende invalshoeken zoals ruimtelijke ordening, natuur, water, milieu, landbouw, bosbouw, enz. die elk een grondige impact op de uitoefening van een duurzame en verbrede landbouw hebben. Ook zijn dikwijls verschillende bestuurlijke niveaus betrokken: Europa, de federale overheid, het Vlaamse Gewest, de provincies, de gemeenten.

Bij het uitoefenen van duurzame en verbrede landbouw, wordt de landbouwer in de praktijk (te velde) dan ook geconfronteerd met knelpunten op het vlak van wetgeving inzake milieu, ruimtelijke ordening, ... die het verhinderen of bemoeilijken om de landbouw op een duurzame manier uit te oefenen.

Vandaar de noodzaak om te inventariseren welke de gevolgen zijn van dit gedifferentieerd aanbod aan regelgeving bij de ontwikkeling, realisering en praktische uitoefening van duurzame en verbrede landbouw. Duurzame ontwikkeling is immers een ontwikkelingsproces waarbij dient te worden gezocht naar een zo goed mogelijk evenwicht tussen economische efficiëntie, sociale rechtvaardigheid en ecologisch ruimtebeheer.

Daarom is een studieonderzoek uitbesteed om de bestaande wetgeving (voornamelijk de Vlaamse wetgeving inzake vb. leefmilieu, ruimtelijke ordening, landbouw, natuur, mest, water enz.) te onderzoeken waarbij een inventaris dient te worden opgesteld van mogelijke knelpunten bij de uitoefening van duurzame landbouw. Tevens wordt van de opdrachthouder verwacht om oplossingen voor te stellen zodat de bestaande regelgeving kan worden afgestemd op een duurzame en verbrede landbouw en tevens de noodzakelijke randvoorwaarden voor een socio-economisch en ecologisch verantwoorde duurzame landbouwbeoefening en –ontwikkeling kan bieden.

Het is dan ook de bedoeling, aan de hand van de gevraagde inventaris van de knelpunten en de voorstellen tot oplossing, in de loop van 2002 een maximale coördinatie en afstemming tussen de verschillende rechtstreeks betrokken regelgevingen te bewerkstelligen en op die manier in de toekomst wellicht een aantal problemen bij de uitoefening van de duurzame en verbrede landbouw in de praktijk te voorkomen en te verhelpen.

3.4 Communicatie

Sinds 1 oktober ontvangen alle Vlaamse land- en tuinbouwers een tweemaandelijks tijdschrift i.v.m. duurzame landbouw onder de titel 'BuitenKansen'. Naast de bestaande landbouwbladen was er behoefte aan een rechtstreeks communicatiekanaal tussen boer en overheid. Via dit blad informeert de overheid de producenten over nieuwe initiatieven op het vlak van duurzame landbouw. Bovendien worden boeren ook zelf aan het woord gelaten om hun ervaringen met een vernieuwde landbouw uiteen te zetten.

Men kan in 'BuitenKansen' vooral verhalen en reportages lezen die laten zien hoe Vlaanderen nu al duurzaam boert – en in de toekomst nog duurzamer zou kunnen boeren. 'BuitenKansen' is ook het kanaal langs waar een aantal Vlaamse overheidsdiensten zoals de administratie Land- en Tuinbouw (ALT), de administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL), de Vlaamse dienst voor Agromarketing (VLAM) en de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) de landbouwers kunnen informeren over initiatieven die zij plannen of reeds genomen hebben.

Ook wordt in het blad een poging ondernomen om de communicatie in twee richtingen te stimuleren : van het beleid naar de boer, maar ook van de boer naar het beleid. Het blad verschijnt in een oplage van ongeveer 42.000 exemplaren.

3.5 Evaluatie van het actieplan biologische landbouw

Het actieplan biologische landbouw kwam met de werving van vier personeelsleden half 2001 op kruissnelheid. Zo goed als alle acties werden gestart. Coördinatie en controle zijn eenvoudiger en efficiënter geworden doordat de activiteiten rond biologische landbouw samengebracht zijn.

In 2000 is er, vergeleken met 1997, een verdubbeling van het aantal biobedrijven en een verviervoudiging van de oppervlakte. Het informatiecentrum 'Biotheek' is in 2001 een feit. De bio-bloscampagne werd opgestart door VLAM, via steun vanuit de landbouwbegroting. Gaandeweg werd echter duidelijk dat de actualisering van het actieplan zich opdringt. Uit de evaluatie van lopende acties kunnen reeds lessen getrokken worden, de werving van extra personeel opent de weg voor bijkomende realisaties, de regionalisering eist een herziening om coherentie te garanderen en de dynamiek van de sector zelf vraagt bijsturing van sommige acties. De verantwoordelijken voor het actieplan biologische landbouw zullen daarom tegen juni 2002 een geactualiseerde versie van het actieplan klaarstomen.

Het stimuleren van de omschakeling naar de biologische teeltmethode zal daarin een prioritaire rol blijven spelen. Na de snelle groei van de biologische landbouw als gevolg van de opeenvolgende voedselcrisissen, stelt men in Vlaanderen en verschillende Europese landen een vertraging van deze groei vast. Verontrustend is dat in een trendzettend land als Oostenrijk zelfs een afname van het aantal biologische landbouwers wordt waargenomen. Om deze minder positieve tendensen in Vlaanderen tegen te gaan blijft intensieve begeleiding van de landbouwers die willen omschakelen cruciaal. Ook moet overwogen worden om landbouwers die al enkele jaren omgeschakeld zijn als expliciete doelgroep in het actieplan op te nemen.

Kennisoverdracht door vorming en onderwijs is een thema dat sterk gerelateerd is met het voorgaande. In de naschoolse landbouwworming hebben biothema's reeds ingang gevonden. In het reguliere landbouwonderwijs is dit veel minder het geval. Een lerarenopleiding *Introductie in de biologische landbouw* werd gunstig onthaald maar tegelijk werd duidelijk dat in het actieplan extra aandacht moet gaan naar het overtuigen van de leerkrachten die nu gangbare landbouwmethoden doceren.

Hoewel de biomarkt een vraagmarkt is, zijn ook voorlichting, communicatie en marketing blijvende actiepunten. Uit studies blijkt immers dat consumenten vaak niet het onderscheid kunnen maken tussen bio-, streek- of hoeveproducten, de biologische keurmerken niet kennen en biologische producten verwarren met dieetproducten. De overheid moet daarom blijvend informatie verstrekken over de kenmerken van biologische producten zoals productievoorwaarden, controlesystemen en de sociale en ecologische impact. Als onderdeel van deze opdracht wordt onderzoek verricht opdat de productieketen en de prijsvorming transparant kunnen voorgesteld worden.

Het is duidelijk dat voor de uitvoering en bijsturing van het actieplan biologische landbouw overleg op verschillende niveaus nodig blijft en verder zal uitgebouwd worden. Overleg met de landbouworganisaties en de biosector speelt een belangrijke rol voor het plan in zijn geheel. Daarnaast is overleg met andere departementen aan de orde om thema's als tewerkstelling, onderwijs, leefmilieu, natuurinrichting verder uit te diepen. Tot slot blijft overleg met de diensten van het federale ministerie van leefmilieu noodzakelijk.

De overheveling van de bevoegdheden i.v.m. de ha-premies biologische landbouw kan een coherente actie vaan de bio-sector alleen maar bespoedigen.

Reconversie Varkens

In september 2001 werd de wetgeving uitgewerkt voor het toekennen van subsidies voor reconversie naar de biologische zeugenhouderij.

Hierdoor kan de landbouwer voor de biologische zeugenhouderij een vergoeding krijgen van 829 euro per ha buitenloop indien hij zich ertoe verbindt gedurende vijf opeenvolgende jaren heel zijn bedrijfsoppervlakte en alle bedrijfsactiviteiten om de schakelen naar de biologische productiemethode.

Deze vergoeding is bedoeld om de verliezen te compenseren die het gevolg zijn van de omschakeling naar de biologische productiemethode. Enerzijds zal de landbouwer immers naast toegenomen productiekosten geconfronteerd worden met een gedaalde productie door meerarbeid, gebrek aan ervaring en beperkingen die de biologische productiemethode oplegt. Anderzijds kan de landbouwer in de twee jaar durende omschakelingsperiode zijn producten niet als biologische verkopen en dus geen meerwaarde realiseren.

3.6 Decreet permanente vorming in land- en tuinbouw

In het kader van de discussie ‘Beter Bestuurlijk Beleid’ m.b.t. de reorganisatie van de Vlaamse overheidsdiensten, werd de principiële beslissing genomen om een aantal overheidsdiensten te hergroeperen binnen 13 beleidsdomeinen. Intussen is er duidelijkheid gekomen over de positie van de landbouwvorming en blijft de permanente vorming toevertrouwd aan het beleidsdomein landbouw.

Sinds deze beslissing zijn de discussies terug opgestart.

In het decreet zal een wettelijke basis voorzien worden voor het ondersteunen van demonstratieprojecten of voorbeeldbedrijven. In afwachting van een duidelijkere regelgeving werden een aantal van deze projecten inmiddels opgestart via het toekennen van facultatieve subsidies.

Zo werden eind 2000 34 demonstratieprojecten goedgekeurd voor een totaal bedrag van iets meer dan 90 miljoen Bef.

De bedoeling was om via deze demonstratieprojecten nieuwe landbouwprojecten en technieken die duidelijk kunnen bijdragen tot een meer duurzame land- en tuinbouw maar die in de Vlaamse Land- en Tuinbouw nog niet of onvoldoende worden toegepast in de praktijk ingang te doen vinden op de bedrijven.

Voorbeelden van dergelijke projecten waren :

- kleinschalige afvalwatervoorziening op land- en tuinbouwbedrijven ;
- agrarisch natuurbeheer op graslanden ;
- hoeslagerijen ;
- herbicidenvrije onkruidbeheersing in de akkerbouw, groente- en fruitteelt ;
- efficiënt watergebruik in de aardappel- en groenteteelt ;
- duurzame alternatieven in de varkenshouderij ;
- ...

Eind 2001 wordt opnieuw een oproep gelanceerd rond navolgende thema's :

- Mechanische onkruidbestrijding
- Aanleg en onderhoud van natuurelementen in het kader van agrarisch natuurbeheer
- Rationeel en alternatief energieverbruik in de land- en tuinbouw
- Plantaardige eiwitbronnen en eigen voederwinning
- Beperking uitspoeling nutriënten in de vollegrondstuinbouw
- Stallenbouw en dierenwelzijn.

Eind 2001 worden ook 15 voorbeeldbedrijven geselecteerd en financieel ondersteund. Voorbeeldbedrijven zijn bedrijven die een overheidssubsidie ontvangen van 200.000 Bf als vergoeding voor de onkosten die zij maken om gedurende een volledig jaar hun bedrijf open te stellen voor collega-landbouwers. Bedoeling is dat deze collega-landbouwers op deze bedrijven ten rade kunnen gaan om kennis te maken met en inzicht te verwerven in een aantal duurzame landbouwpraktijken en technieken en dit in een reële bedrijfscontext.

3.7 Milieuvriendelijke productiemethoden

Op 18 mei 2001 heeft de Vlaamse regering een nieuw besluit aangenomen m.b.t. het toepassen van milieuvriendelijke landbouwproductiemethoden en het in stand houden van de genetische diversiteit.

Dit besluit geeft uitvoering aan een aantal maatregelen die werden opgenomen in het Vlaams programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling dat door de Europese Unie eind 2000 werd goedgekeurd :

- steun voor het inzaaien van een groenbedekker
- steun voor mechanische onkruidbestrijding
- steun voor milieuvriendelijke sierteelt
- steun voor behoud van met uitsterven bedreigde dierrassen.

Het toepassingsveld van deze maatregel werd stuk voor stuk uitgebreid, wat reeds aanleiding gegeven heeft tot een flinke stijging naar het aantal beheersovereenkomsten dat dienaangaande met landbouwers werd afgesloten.

In 2001 zijn bijna tien keer zoveel overeenkomsten voor mechanische onkruidbestrijding gesloten als vorig jaar: 165 landbouwers sloten met de Vlaamse overheid een contract om vijf jaar lang een deel van hun akkers geheel of gedeeltelijk mechanische te behandelen. In 2000 waren dat er 17. Toen ging het om 124 hectare, in 2001 om 1194 hectare.

De voorwaarden voor de subsidiëring werden dit jaar aangepast, zodat nu ook landbouwers in nevenberoep en andere teelden dan maïs in aanmerking komen.

De overeenkomsten voor groenbedekking gaan naar een vervijfvoudiging van het aantal ha. Dit niettegenstaande dat de 25 % meer mest bij groenbedekkers uit de reglementering werd geschrapt.

Er worden dus meer nateelten gezet, wat voor minder uitspoeling zorgt en bovendien wordt er minder bemest ook al volgt er een nateelt.

De uitbreiding van het areaal is ook resultaat van het feit dat gans het Vlaamse grondgebied in aanmerking komt.

3.8 Oprichting Vlaamse Onderzoekseenheid voor Land- en Tuinbouweconomie (VOLT) en Steunpunt Duurzame Landbouw (SDL)

Het VOLT- dossier dat op 22/12/'99 door de Vlaamse regering werd goedgekeurd onderschrijft de nood aan een studiedienst voor land- en tuinbouw om beleidsvoorbereidend en beleidsevaluerend werk te leveren.

De VOLT werd opgestart om :

1. de administratieve vereenvoudiging van de gegevensoverdracht tussen de Vlaamse overheid en de landbouwers vanuit een geïntegreerde Landbouw-Leefmilieu benadering op te lossen
2. een metadatabank met gegevens uit de eigen land- en tuinbouwsector is het basisgegeven om beleidsvoorbereidend en –evaluerend werk te doen,
3. een onderlinge afstemming van definities en begrippen (standaardisatie) , geïntegreerd verzamelen van bijkomende milieuparameters bij de eigen Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven, en het –met akkoord van betrokkenen- uitwisselen van periodiek verzamelde basisgegevens (dieren, percelen, ...) zijn hiertoe belangrijke mogelijkheden voor administratieve vereenvoudiging

De geïntegreerde opzet van de landbouwdatabank is daarnaast onmiddellijk gerelateerd aan:

4. de speerpuntfunctie van VOLT voor het wetenschappelijk onderzoek naar duurzame land- en tuinbouw en de wisselwerking met het Wetenschappelijk Steunpunt Duurzame Landbouw als een consortium van de universiteit van Gent en Leuven.
5. Het verzamelen van de indicatoren voor de verplichte evaluatie in het kader van het Programma voor Plattelandsontwikkeling
6. Het uitbouwen van een bedrijfseconomisch boekhoudnet voor Vlaanderen op basis van een wederzijdse samenwerking met de bestaande diensten voor bedrijfsadvies. Dit om de landbouwers niet onnodig te belasten met het meermaals registreren van structurele en procesgegevens met betrekking tot hun bedrijfsvoering.

Wetenschappelijk Steunpunt Duurzame Landbouw

Om een dynamisch beleid te kunnen voeren in relatie tot duurzame ontwikkeling en duurzame landbouw dient de overheid over een **mix van indicatoren** te beschikken. Deze indicatoren (economische, sociale en milieu-indicatoren) zijn veelal verspreid aanwezig en tot op heden om verschillende redenen, moeilijk geïntegreerd inzetbaar. Hoe vertalen we voor Vlaanderen het EU uitgangspunt voor de plattelandsverordening (1257/99) dat de land- en tuinbouw een centrale en duurzame functie moet kunnen vervullen op het platteland, rekening houdend met de sterke mate van verstedelijking, milieudruk, stringente marktvoorwaarden en de culturele en sociale relaties en kenmerken van de betrokken bevolkingsgroepen.

Dit is een zeer complex krachtenveld met behoefte aan oriëntatie op verschillende niveau's WTO- EU- België- Vlaanderen - Bedrijf .

Om in dat krachtenveld goed te functioneren hebben land- en tuinbouwers (net als andere basisactoren) behoefte aan een wetenschappelijke onderbouwing van een lange termijnbeleid, het wetenschappelijk steunpunt biedt hiervoor als **onderdeel van een maatschappelijk draagvlak** een belangrijke basis.

De implementatie van dit Wetenschappelijk Steunpunt Duurzame Landbouw werd bij besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 2001 toegewezen aan een consortium van de Universiteit van Gent en de Katholieke Universiteit van Leuven.

De taken van het steunpunt zijn : ondersteuning bij de uitbouw van een landbouwdatabank, inventarisatie van kennis i.v.m. duurzame landbouw, het definiëren, ontwikkelen en toepassen van indicatoren om duurzaamheid in de landbouw te meten en te stimuleren, ontwerpen van geïntegreerde landbouwbedrijfsmodellen, ontwerpen van geïntegreerde macromodellen, evaluatie van beleidsimplementatie en –sturing, ontwerpen van een blauwdruk voor de uitbouw van een duurzaam informatie- en communicatiebureau voor land- en tuinbouw.

Bovendien is er de belangrijke taak van ‘Beleidsadvies en dienstverlening’. Dit steunpunt zal wetenschappelijk verantwoord advies moeten geven op beleidsvragen en dit op zeer korte termijn-basis.

De socio-economische evaluatie van MAP2 bis zal aan het steunpunt worden toevertrouwd.

Een “Instituut voor duurzame landbouw”

Bovenstaande benadering bewijst dat er een belangrijke en noodzakelijke bestuurlijke samenwerking en integratie wordt uitgebouwd tussen de sociaal- economische studiedienst van ALT, de VOLT en het geregionaliseerde deel van het CLE. 2002 wordt voor het geregionaliseerde deel van het CLE een overgangsjaar waarin gestreefd wordt naar een continuïteit van de lopende onderzoeksprojecten in samenwerking met het Vlaamse Landbouweconomische onderzoekskader.

Om zowel het interne integratieproces te bevorderen tussen de verschillende onderzoekers en onderzoeksinstituten als de invulling van de onderzoeksbehoeften van beleid en bedrijf naar duurzame landbouw moet vanaf 1 januari 2003 een versmelting gerealiseerd worden van het volledige Vlaamse Landbouweconomisch onderzoek in één “Instituut voor de Duurzame Landbouw”.

3.9 Armoede bestrijding op het platteland – Steun voor de begeleiding van land- en tuinbouwbedrijven

De landbouwsector, zoals trouwens de gehele economie opereert in een steeds concurrentiëler wordende omgeving. Mede als gevolg hiervan worden de moderne land- en tuinbouwbedrijven steeds kapitaalintensiever maar ook kwetsbaarder. Hierdoor worden een toenemend aantal bedrijven al dan niet tijdelijk geconfronteerd met financiële moeilijkheden. Dit geldt eveneens voor bedrijven die onvoldoende geïnvesteerd hebben.

Een recente studie uitgevoerd in opdracht van de koning Boudewijn stichting wijst erop dat 22 % van de landbouwgezinnen een te laag inkomen heeft.

Navolgende redenen liggen aan de basis van de armoede in de landbouwsector :

- te kleine bedrijven;
- bedrijven met te hoge investeringen en schuldenlast;
- bedrijven in moeilijkheden door de crisissen op de markt;
- bedrijven die door verkeerd management of foute inzichten in de ontwikkelde markten onvoldoende stand houden.

Om deze bedrijven te helpen is een vernieuwde regelgeving inzake gesubsidieerde begeleiding uitgewerkt. Een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering betreffende steun voor de begeleiding van land- en tuinbouwers in moeilijkheden of in reconversie zal ruimere mogelijkheden bieden om diverse noden in land- en tuinbouw tegemoet te komen.

Deze maatregel heeft immers tot doel land- en tuinbouwers die in moeilijkheden verkeren of een laag inkomen hebben te stimuleren beroep te doen op bedrijfsbegeleiding door een erkend centrum, om de ontstane problemen op bedrijfsniveau te verhelpen of hun inkomen te verbeteren, verhogen door diversificatie, verbreding van hun activiteiten op het landbouwbedrijf.

Het bijgestuurd ontwerpbesluit maakt de maatregel toegankelijk voor een bredere doelgroep en sluit beter aan bij de problematiek van de armoede-bestrijding op het platteland, in casu m.b.t. de landbouwbevolking.

Land- en tuinbouwers die van deze maatregel gebruik wensen te maken dienen beroep te doen op een erkend centrum dat instaat voor de begeleiding.

Deze begeleiding bestaat uit een technische, economische en financiële begeleiding van bedrijven waar het tij gekeerd kan worden en een begeleiding bij stopzetting voor die bedrijven niet meer te redden zijn.

De begeleiding waarvoor steun kan bekomen worden omvat :

- de doorlichting van het bedrijf, op technisch, economisch en financieel vlak;
- de opstelling van een streefplan, waaruit blijkt dat de moeilijkheden van het bedrijf verholpen kunnen worden door het nemen van bepaalde maatregelen, dan wel dat de stopzetting van het bedrijf de meest aangewezen maatregel is;
- bij reconversie : de opstelling van een streefplan, waaruit blijkt dat het bedrijfsinkomen door reconversie wordt verbeterd en het bedrijf wordt omgebouwd tot een economisch levensbaar bedrijf;
- de opstelling van een voorstel van intensieve begeleiding;
- een intensieve begeleiding, omvattend een aantal bedrijfsbezoeken, besprekingen en opvolging van de toestand van het bedrijf met de bedrijfsleider waarvan telkens een verslag wordt gemaakt;
- de opstelling van de eindevaluatie van de begeleiding, waarbij de evaluatie en de toestand van het landbouwbedrijf op het einde van de begeleiding aan het streefplan wordt getoetst, zodat een grotere responsabilisering van de begeleidingscentra gevraagd wordt bij de opstelling van het streefplan en de begeleiding van de bedrijfsleider.

In de toekomst zal de subsidiëring van bedrijfsbegeleiding zich niet enkel beperken tot bedrijven in reële financiële moeilijkheden maar zullen ook kleinschalige marginale bedrijven die hun inkomen wensen te verbeteren kunnen beroep doen op gesubsidieerde begeleiding bij de omschakeling, verbreding en diversificatie van hun activiteiten op het landbouwbedrijf.

Het introduceren van bijkomende activiteiten o.a. thuisverwerking, thuisverkoop, hoevetoerisme, natuurbeheer, kinderboerderij, zorgen boerderij, ... zal via deze begeleiding op een mens aangesproken manier kunnen gebeuren. Dit zal toelaten dat kleinschalige marginale bedrijven zich kunnen ontwikkelen tot volwaardige landbouwbedrijven en een voldoende inkomen verschaffen aan de bedrijfsleiders en hun gezinsleden.

3.10 Steun voor verwerking en afzet van land- en tuinbouwproducten

Voor de periode 2000-2006 werd de EU-investeringssteun aan de agrovoedingssector ingebouwd in de nieuwe plattelandsverordening (1257/1999). Ten einde uitvoering te geven aan deze EU-Verordening werd er voor de periode 2000-2006 een Programma voor plattelandsontwikkeling in Vlaanderen (PDPO) ingediend (goedgekeurd door de Commissie 6/10/2000) met daarin een hoofdstuk gewijd aan de steun voor de verbetering van de verwerking van en afzet van land- en tuinbouwproducten.

De belangrijkste kerngetallen en -gegevens uit het programma voor het luik investeringssteun inzake de afzet en verwerking van land- en tuinbouwproducten betreffen:

- globaal werd er 18,9 miljoen euro Europese steun voorzien voor de periode 2000-2006, te verdelen over de diverse landbouwsectoren (vlees, kleinvee en eieren, zuivel, groenten en fruit, niet-eetbare tuinbouwgewassen, granen, zaaizaad en pootgoed, aardappelen, industriële gewassen, biologische producten en alternatieve producten).
- de EOGFL-steun wordt toegekend en uitbetaald als kapitaalpremie (directe steun) gebaseerd op het in aanmerking komende en gecontroleerde investeringsbedrag. Eén van de basisvoorwaarden voor EOGFL-steun is het bekomen van een **minimumsteun** van minstens 5 % van de subsidiabele investeringskosten vanwege de lidstaat, in casu de Vlaamse Overheid. Deze noodzakelijke cofinanciering van de lidstaat wordt aangebracht door:
 - het VLIF (coöperatieve afzet van land- en tuinbouwproducten),
 - economische expansie (niet-coöperatieve afzet van land- en tuinbouwproducten),
 - het Investeringsfonds voor de gemeenten (gemeentelijke ondernemingen, bvb. slachthuizen);
- de sectoren die aan bod komen beogen continuïteit m.b.t. de programmeringsperiode, maar met nieuwe accenten, namelijk de voorgestane verbreding in de landbouw (streekproducten, hoeveproducten en medicinale planten) en de uitgesproken milieuzorg voor de brede landbouwsector. In onderstaande tabel wordt een verdeling van de middelen over de verschillende sectoren gegeven:

Waar de nadruk inhoudelijk voorheen lag op ‘commerciële productverbetering’ is dit voor de huidige programmeringsperiode ‘**bescherming van het leefmilieu**’ en ‘**voedselveiligheid**’.

Op 1/9/2001 werd een eerste indieningsronde voor projecten afgesloten. De projecten bevinden zich in de onderzoeksfase. Uit een eerste inventarisatie blijkt dat er 84 projecten ontvankelijk zijn voor een totaal investeringsbedrag van 190.000.000 € of 7,665 miljard bef (voorlopige cijfers daar de inventarisatie momenteel nog niet voltooid is) voor de uitvoeringsperiode 2000-2003.

Begin 2002 zullen de ingediende projecten een beslissing ontvangen met vermelding van de steun. In de loop van 2002 zal ook gestart worden met de uitbetaling van deze steun.

3.11 Mestbeleid

3.11.1 Europese context

Eind februari 2000 zette het Vlaams Parlement het licht op groen voor de inwerkingtreding van MAP2. Aanleiding hiervoor was enerzijds het uitbetalen van vergoedingen via beheersovereenkomsten in de kwetsbare zones water, natuur en ecologisch waardevolle agrarische gebieden mogelijk maken ter stimulering van verdergaande stappen ter verbetering van het milieu. Anderzijds was deze snelle inwerkingtreding nodig voor de verdere omzetting van de Nitraatrichtlijn. Immers in het “met reden omkleed advies” van 9 november 1999 van de Europese commissie over de omzetting van de Nitraatrichtlijn door Vlaanderen, Wallonië en het Brussels Gewest werd vooral de beperkte afbakening van de kwetsbare zones in Vlaanderen aangekaart. De Nitraatrichtlijn schrijft voor dat zones waar te hoge nitraatconcentraties (meer dan 50 mg nitraat per liter) in oppervlakte- of grondwater

voorkomen of zouden kunnen voorkomen indien maatregelen achterwege blijven, als kwetsbaar moeten worden afgebakend.

Daarom zijn in MAP2 de bemestingsnormen gefaseerd tot 2003 aangescherpt en wordt de nitraatresiduwaarde op perceelsniveau ingevoerd. Het principe is dat de nitraatresiduwaarde overeen moet komen met de doelstelling om maximaal 50 mg nitraat per liter grond- en oppervlaktewater te behalen. Verder wetenschappelijk onderzoek zal tegen 2002 moeten uitwijzen hoe deze doelstelling in een perceelsgewijze controleerbare norm verder kan vertaald en verfijnd worden. Bij de indiening van het Vlaamse Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling werd het engagement aangegaan om eind 2001 indien nodig bijkomende kwetsbare zones aan te duiden.

Om dit op juiste basis te kunnen doen, is het oppervlaktewatermeetnet uitgebreid en het grondwatermeetnet opgestart. Het meetnet oppervlaktewaterkwaliteit van de Vlaamse Milieumaatschappij wordt uitgebreid met 260 meetpunten. Deze nieuwe meetpunten zijn zodanig gekozen dat met zekerheid kan worden gesteld dat de vastgestelde nitraatverontreiniging exclusief van landbouwactiviteiten afkomstig is. Een gelijkaardig meetnet voor grondwater is uitgewerkt. Rond deze meetresultaten wordt uitvoerige communicatie en sensibilisering van de sector opgebouwd. Zo zijn onder andere de resultaten van dit meetnet raadpleegbaar op de website van de VMM.

De resultaten hiervan zijn bepalend voor de aanduiding van bijkomende kwetsbare zones welke in het najaar 2001 zal en moet gebeuren, zoniet dreigt Vlaanderen voor het Europees hof van Justitie te worden gedaagd.

Ondertussen blijkt uit het MAP-meetpuntennet dat er in de voorbije meetperiode een merkbare verbetering is opgetreden inzake de kwaliteit van de oppervlaktewaters voor wat de nitraatbelasting betreft.

3.11.2 Beheersovereenkomsten

Zowel voor de kwetsbare zones water als de percelen in kwetsbare zones natuur zijn vanaf 2000-2001 beheersovereenkomsten met vergoedingen mogelijk. De Europese Commissie is niet alleen akkoord met deze beheersovereenkomsten, maar cofinanciert ze ook.

Landbouwers kunnen in de betrokken zones vergoeding krijgen op basis van een 5-jarige beheersovereenkomst. Voor de zones water is er een resultaatsverbintenis gekoppeld aan het nitraatresidu. Voor de zones natuur is dit gekoppeld aan een beheersovereenkomst 'botanisch beheer'. In totaliteit zijn m.b.t. het jaar 2001 voor 20241 ha beheersovereenkomsten water afgesloten. Voor 2002 is dit aantal gestegen tot 34570 ha. Ondertussen werden ook de vergoedingen voor de beheersovereenkomsten voor het eerst uitbetaald.

3.11.3 Mestverwerking

De procedure voor het verkrijgen van een milieuvergunning voor kleinschalige mestverwerkings- en mestbewerkingsinstallaties die horen bij een stal wordt grondig vereenvoudigd. Het gaat hierbij om installaties waarin alleen de mest afkomstig van de veeteeltinrichting zelf wordt bewerkt en/of verwerkt. Voortaan volstaat voor deze inrichtingen de 'mededeling kleine verandering' om een milieuvergunning te bekomen gekoppeld aan een stal.

Deze vereenvoudiging wordt kortelings voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Indien dit gepaard gaat met de lozing van effluent dan is er wel een lozingsvergunning nodig. Voor grote mestverwerkingsinstallaties blijft de vergunningplicht van kracht.

3.11.4 Ammoniakreductie

Het "Protocol van het Verdrag van Grensoverschrijdende Luchtverontreiniging ter bestrijding van Verzuring, Eutrofiëring en Ozon in de omgevingslucht" legt belangrijke emissiereducties voor de pollutanten SO₂, Nox, NH₃ en VOS op. Dit protocol werd op 4 februari 2000 door België ondertekend.

In het Milieubeleidsplan 1997-2001 is de doelstelling opgenomen om de ammoniakemissies tegen 2002 met 40 procent te reduceren t.o.v. 1990.

Als Vlaanderen de ammoniakdoelstellingen wil realiseren, zijn maatregelen noodzakelijk op het niveau van de bemesting enerzijds en op stalniveau anderzijds. De maatregelen bij bemesting werden reeds genomen in MAP2bis door de emissiearme toediening van dierlijke mest door o.a. het snel inwerken van de mest in de bodem en door mestinjectie. Deze maatregelen zijn een succes en hebben sterke ammoniakreductie teweeggebracht. Momenteel worden maatregelen voorbereid om ook de ammoniakreductie te realiseren op stalniveau. Via de aanpassing van VLAREM II zullen de huidige niet-milieurelevante bepalingen in de verbods- en afstandsregels -met name 'gesloten varkenshouderij'- in VLAREM vervangen worden door verbods- en afstandsregels die gebaseerd zijn op een milieutechnische benadering (ammoniak- en geurnormen). In hetzelfde verband worden de VLAREMII-afstandsregels voor landbouwbedrijven overeenkomstig de conclusies van de betrokken CEM-studie herzien.

Ten opzichte van de bos- en natuurgebieden worden verbods- en afstandsregels opgelegd in het kader van de beperking van de ammoniakdepositie.

3.11.5 Toekomstvisie

Conform MAP2bis, zal een evaluatie van het mestactieplan plaatsvinden in de eerste helft van 2002. Hierbij zal in de eerste plaats gekeken worden naar het milieu-effect van MAP2, maar daarnaast zal ook de leefbaarheid van de diverse bedrijfstypes onderzocht worden in het kader van het mestbeleid. Tegelijk dring ik aan op een daadwerkelijk optreden tegen producenten die zonder vergunning of boven hun vergunning produceren en tegen illegale mestlozingen en -dumping.

Voor het jaareinde zal een wijziging van het mestdecreet aan de Vlaamse regering voorgelegd worden waarin ondermeer een oplossing voor bedrijfsverplaatsing en -samenvoeging zal voorgesteld worden.

3.12 Geïntegreerd Plattelandsbeleid

Met de goedkeuring van het Vlaams Plan voor Plattelandsontwikkeling in oktober 2000 kon in 2001 een aanvang worden genomen met de uitvoering van de daarin gestelde beleidsprioriteiten voor het plattelandsbeleid. In 2001 werden de eerste projecten goedgekeurd en uitgevoerd die voor Europese co-financiering in aanmerking komen. In 2002 zal de nadruk liggen op de voorbereiding en implementatie van de tweede fase van de verbrede plattelandsontwikkeling in dit Vlaamse plan. Het plan voorziet immers dat de provincies een provinciaal plattelandsbeleid voor de plattelandszones op hun grondgebied uitwerken. Op basis van de daarin opgemaakte geïntegreerde strategische ontwikkelingsplannen, zullen de provincies in de tweede fase de projectenselectie overnemen van het Vlaamse Gewest.

Het Vlaams Plan werd in 2000 ook als een aanzet beschouwd voor een geïntegreerd eigentijds Vlaams plattelandsbeleid. De voorbereiding en uitwerking van dit plattelandsbeleid gebeurt via het strategische project 'geïntegreerd plattelandsbeleid' dat medio 2000 werd opgestart. Dit project voorziet in drie grote luiken : het opstellen en aan de Vlaamse regering voorleggen van een beleidsnota geïntegreerd plattelandsbeleid, de optimalisering van de beschikbare inrichtings- en beheersinstrumenten naar een vorm van integratie toe en het uitwerken van het grondbeleid voor het platteland (buitengebied).

In 2001 werd een eerste tekst van beleidsnota uitgewerkt en met de diverse betrokkenen besproken. De beleidsnota zal in 2002 aan de Vlaamse regering worden voorgelegd.

Belangrijk hierbij is dat de andere beleidsinitiatieven die raakvlakken vertonen met het plattelandsbeleid voldoende worden afgestemd met deze nota. Dit geldt onder meer voor de beleidsvisie duurzame landbouw, de afbakeningen van de structuren van het buitengebied in het kader van de ruimtelijke ordening en het decreet op het natuurbewoud, de strategische visie rond de ruimtelijke economie, ...

In 2001 bereidt een daartoe opgerichte stuurgroep de integratie van het bestaande inrichtings- en beheersinstrumentarium voor. Niet alleen worden hier de bestaande instrumenten landinrichting, natuurinrichting en ruilverkaveling in beschouwing genomen, maar ook andere aanverwante gebiedsgerichte initiatieven. Het werk van deze stuurgroep en de vertaling naar de Vlaamse regering toe in concrete voorstellen voor optimalisering van dit instrumentarium zal in 2002 worden gefinaliseerd.

In 2001 werd in voorbereiding op een operationeel grondbeleid een plan uitgewerkt voor de opstart van een grondbank en een decretaal initiatief voorbereid dat binnen de Vlaamse regering zal worden besproken.

Met deze initiatieven willen wij de landbouw kaderen en toekomst bieden binnen in de zich steeds wijzigende maatschappelijke context. Het spreekt voor zichzelf dat daarbij ook de steun en onderbouwing vanwege de andere bevoegde ministers noodzakelijk is.

3.13 Het Vlaams Visserij- en Aquicultuurbeleid

Prioriteiten van het visserijstructuurbeleid 2002

Algemeen

Bij de besteding van de Vlaamse en Europese middelen zal de aandacht gaan naar een duurzame en economisch leefbare visserij en aquicultuur.

Hierbij staat ook de veiligheid en de verbetering van de arbeidsomstandigheden aan boord centraal. Bestaande visserijtechnieken moeten verbeterd worden terwijl nieuwe technieken, gepaard met brandstofbesparing, meer ingang moeten vinden.

Proef- en demonstratieprojecten, waarbij selectiever wordt gevist of milieuvriendelijker technieken worden in de praktijk gebracht, verdienen alle steun.

Meer dan voorheen dient voor deze aspecten niet alleen aandacht besteed aan individuele investeringen, maar vooral ook aan de omkadering van de sector.

FIVA – Vlaamse steunverlening

In 2002 zal de bijgestuurde FIVA-regelgeving, waarvan de procedure tot aanpassing lopende is, in voege komen, evenals het gewijzigde besluit van de Vlaamse regering 24 november 1993 “betreffende de ondersteuning van de zeevisserij en de aquicultuur”.

Immers, na een drietal jaar werking werd het FIVA door de sector positief beoordeeld, maar drongen zich toch een aantal wijzigingen op. Verder bepaalt Verordening 2793/99 nieuwe criteria waaraan projecten voor EU-steun (FIOV) parallel met Vlaamse steun moeten voldoen, terwijl de “Richtsnoeren voor het onderzoek van de steunmaatregelen van de staten in de visserij- en aquacultuursector”, die op 20/1/2001 in het Publicatieblad verschenen, naar deze Verordening verwijzen en **bepalend** zijn voor de steun van de lidstaten.

Waar de aanpassing aan voormelde richtsnoeren formeel noodzakelijk is, worden bij de inhoudelijke aanpassingen tegelijk de nodige milieuccenten gelegd in de regelgeving, in het bijzonder door de invoering van een “ecobonus” onder vorm van een bijkomende kapitaalpremie. Ook een verbetering van de Vlaamse verankering van de rederijen is aan de orde, door alleen startende reders te ondersteunen indien zij reeds vijf jaar in België gedomicilieerd zijn. Tegelijk wordt de ontwikkeling van de aquicultuur gestimuleerd door ook investeringen m.b.t. een aanvullende activiteit aquicultuur, in principe bij rederijen en landbouwbedrijven, voor betoelaging aan te nemen.

Ook het Besluit van de Vlaamse regering van 24 november 1993 “betreffende de ondersteuning van de zeevisserij en de aquicultuur” wordt volledig aangepast aan voormelde richtsnoeren. Hierbij wordt de titel gewijzigd in “omkadering” van de visserij en aquicultuur, i.p.v. “ondersteuning”, aangezien dit laatste in de recentere besluiten (1998) van het FIVA gebeurt.

Essentieel is hierbij dat thans, zoals in Verordening 2792/99, “proefprojecten” worden gedefinieerd, die een aantal noden kunnen invullen op het vlak van de verwerving en verspreiding van technische en of economische kennis m.b.t. nieuwe technologie in de visserijsector.

Ook wordt ingespeeld op de mogelijkheid die Europa openlaat voor steunverlening aan verzekeringen ter dekking van het risico van verlies als gevolg van buitengewone gebeurtenissen of natuurrampen.

Na de hierboven vermelde belangrijke investeringsgolf in 1999, gepaard met een terugval in 2000 en een beperkte herneming in 2001, mag voor 2002 een verdere normalisatie verwacht worden voor wat betreft aantal dossiers. In deze conjunctureel minder bloeiende periode dient het FIVA naast financiële steun, ook en vooral door het verlenen van overheidswaarborg een stimulans uit te maken voor een dynamische visserij. Dezelfde faciliteiten worden geboden aan de aquicultuursector.

In het algemeen zullen de accenten van het FIVA vooral gaan naar het bevorderen van milieuvriendelijke en energiebesparende technieken door de invoering van een additionele ecobonus voor deze investeringen, terwijl ook het inrichten van een werkatelier door de rederijen in de visserhavens belangrijk blijft, ten einde de band te bestendigen van het vaartuig met zijn thuishaven.

Uiteraard zal in de FIVA-regelgeving verder de nodige prioriteit blijven gegeven worden aan de ondersteuning van de instapmogelijkheid van jongeren in het beroep, o.m. door de overname/aankoop van vaartuigen, waarbij in de nieuwe FIVA-regelgeving de Vlaamse verankering geaccentueerd wordt.

Bij de implementatie van de aangepaste FIVA-regelgeving zal een communicatie-actie gebeuren naar de doelgroep, niet alleen via beroepsorganisaties, kredietinstellingen en boekhoudbureau's, maar eveneens tot op het niveau van het individuele bedrijf. Hierin zal de verduurzaming van de visserij als prioriteit beklemtoond worden.

FIOV (EU-steun)

Nadat in 2000 het programmeringsdocument “buiten doelstelling 1” voor de periode 2000-2006 (federaal programma met 90% van de middelen voor Vlaanderen) werd opgesteld en tegen het einde van het jaar door de EU goedgekeurd, werd in het voorjaar 2001 het bijhorende programmacomplement en de Vlaamse selectiecriteria goedgekeurd, waarna de nodige schikkingen werden getroffen voor het indienen van nieuwe FIOV-dossiers. Gelet op de massaal ingediende dossiers in 1999 was de respons hierop vooralsnog vrij beperkt, doch de belangstelling voor nieuwe projecten neemt toe, in het bijzonder ook voor projecten van algemeen belang inzake o.m. diverse aspecten van kwaliteit en veiligheid. Zoals voorzien in de programmering zal dan ook binnen de grenzen van Verordening 2792/99 maximale aandacht gaan naar de diverse acties van collectief belang, uitgevoerd door het bedrijfsleven, zoals bijvoorbeeld projecten mbt het verbeteren van de arbeidsomstandigheden en veiligheid aan boord, verspreiding informatietechnologie, kennisoverdracht (o.m. inzake duurzame vistechnieken), kwaliteitsverbetering en controle, afvalvoorkoming, e.d.

Waar mogelijk zal hier ook aandacht besteed worden aan de verbreding van de visserij naar andere functies toe, waarbij ook het toeristische aspect niet kan worden verontachtzaamd, weliswaar met eigen accenten.

Gezien het belang van de visverwerking en afzet van visproducten in relatie tot de eigen vloot en eigen aanlandingen, maar ook vanuit het oogpunt “tewerkstelling”, dient een verantwoorde ondersteuning verleend aan de visverwerkende bedrijven”.

Om de aquicultuursector toe te laten zich te ontwikkelen moet deze maximaal ondersteund, met voldoende aandacht voor watervoorziening en –afvoer en voor de inpassing in de ruimtelijke ordening.

3.14 Overheveling van bevoegdheden

De overheveling van bevoegdheden betekent voor mij een coherenter beleidspakket. Met de overheveling van de bevoegdheid i.v.m. het prijs- en inkomensbeleid dienen zich nieuwe kansen aan.

Het Europees landbouwbeleid, het Vlaamse deel van het Belgische programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling (ha-premies biologische landbouw, geïntegreerde productie, steun voor boekhouding en advies) en het visserijbeleid zal vanaf 1 januari onder Vlaamse bevoegdheid ressorteren.

De ha-premies en quotaregelingen die ressorteren onder het directoraat-generaal (DG) 3 zullen voortaan regionale materie zijn.

Deze laatste overdracht is belangrijk voor het realiseren van de administratieve vereenvoudiging en het afstemmen van het vergunningenbeleid op de quotareglementeringen of omgekeerd.

De bevoegdheden van DG 4 en DG 5 voor wat betreft economische normering nl biologisch en geïntegreerde teeltmethodes, de rassencatalogi, de vet- en eiwitbepaling in de zuivelsector, de sortering, enz ..., de fokkerij worden gewestelijk.

I.v.m. de controle gekoppeld aan deze overdracht pleit ik voor een efficiënt apparaat : geen dubbele controle, samenwerking met FAVV i.v.m. het instellen van de controle-organismen of –diensten.

De overdracht van DG 6 zoals bepaald in het aangepast regeerakkoord moet helpen om de toekomst van Land- en Tuinbouw in Vlaanderen te onderbouwen. In samenspraak met de minister-president, de minister van Begroting en de minister van Openbaar Ambt moet de overheveling zo gerealiseerd worden dat de continuïteit gegarandeerd wordt : 2002 wordt een overgangsjaar zonder grote wijzigingen in het beleid.

Het gehele proces van de overheveling van de landbouwbevoegdheden wordt op professionele en intensieve wijze begeleid door een extern expert.

Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw

Vera Dua